

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I OFICINES
PASSADU DE GRACIA, 34. BARCELONA.—TELÈF. 1451-A.

BARCELONA, dijous, 12 d'octubre de 1922

TALLERS D'IMPRESSA
CARRER DE BARCELONA, 11 I 13.—TELÈF. 1091

EDITORIAL

La deixa simbòlica

Aquests béns que En Lluís Martí, català de Mallorca, acaba de deixar a la Mancomunitat de Catalunya, tenen, per damunt de llur valor material, que ens interessa poc, una altíssima valor de símbol. La deixa que de l'illa daurada ve a la Catalunya estricta és l'afirmació cordial i solemne, no ja de la germanor entre els catalans del vell Principat i els mallorquins, sinó de la comunitat espiritual entre aquestes dues terres d'una mateixa nació, entre aquests dos trossos de la mateixa pàtria única.

L'ànima fervorosa d'En Lluís Martí sentia la força profunda de la catalanitat. El seu íntim nacionalisme català superava gairebé la diferència dialectal i la distància geogràfica. A ell estava reservat el fer, davant la mort que se li acostava, un testament exemplar, que pren la significació d'un document històric.

Tots els catalans, els continentals i els insulars, els de l'altra banda dels Pirineus i els del riu Cènia enllà, havem d'aprendre la gran lliçó que aquest patriota de Mallorca ens dona en l'hora de la seva mort. És la lliçó de l'amor actiu i abnegat a Catalunya, a la Catalunya total i nacional, que no coneix les fronteres d'Estat i provincies, ni les barreres de les muntanyes, ni la llunyània blava de la mar. És la lliçó de la pòstuma generositat patriòtica, que tantes manifestacions té en els pobles que lluiten per la llibertat nacional, i que en té tant poques encara a la nostra Catalunya. És la lliçó de la col·laboració estreta entre els catalans de totes les regions de la parla nostra, per a anar plegats a la reconquesta de l'esplèndid patrimoni de llibertat i de noblesa que en els segles miserables del decaïment ens havem deixat pendre i que en part havem llançat nosaltres mateixos amb inconsciència sacrilega.

Que es mirin en aquest mirall tots els homes que duguin la sang catalana a les venes, el llenguatge català als llavis i el sentiment de llibertat al cor. Que es mirin en aquest mirall els pseudo-federalistes que per aquí prenen posició contra la incondicionada llibertat de Catalunya. El vell republicà federal que a la ciutat de Mallorca acaba de morir, ha seguit amb invencible entusiasme l'ascensió de l'ideal català. Els seus braços havien alçat la bandera de Mallorca en la inoblidable manifestació de la Solidaritat, el dia 20 de maig de l'any 1906. I la seva adhesió ens arribava, vibrant, a la Conferència Nacional Catalana del mes de juny d'enquany.

Quan En Lluís Martí, en els últims dies de la seva noble vida, deixava els seus béns a la Mancomunitat, volia posar en el postre document tota la força del seu entusiasme per la pàtria catalana, i la seva fe en l'esdevenidor de la Catalunya rica i plena. Descobrim-nos amb respecte i amb agraïment davant d'aquest català de Mallorca que ens ha donat, en vida i en mort, l'alta lliçó de la pàtria i de la raça.

El Poder Judicial a Catalunya

Cap institució pot i ha de tenir tan prestigi com la dels Tribunals de Justícia. De missió en aparença passiva concretada a definir la distinció moltes voltes subtil entre el "mum" i el "tum" la determinen en altre ordre la lletor i el lletor dels actes imposant pena als que la mereixen, tenen o haurien de tenir els Tribunals una realitat molt més transcendental de la que a primer cop d'ull sembla ja que ells són la garantia suprema de la estabilitat dels pobles i haurien d'esser el més segur palladiu de la llibertat i de les institucions lliures. No en va l'imperi judicial ha estat qualificador de poder de l'Estat, el més respectable i eficaç de tots els poders, sense el qual no són els altres més que tiranie o dictadura.

Avui, per dissort o potser per fortuna—perquè les males conseqüències d'un sistema de govern no deixen d'esser lliçons que han d'aprofitar els pobles—el poder judicial espanyol no és més que un "Cuerpo" com tants d'altres que ens governen, "cuerpo" com el d'Advocats de l'Estat, com el d'Intendència, com el de funcionaris d'Hisenda i si massa ens apuren "cuerpo" com el dels Oficials de Correos i Telègrafs.

L'entrada al cos de judicatura és per oposició, per regla general senzilla i poc complicada, on concorren bona part dels que no troben sortida a l'exercici lliure de la professió d'advocat o de notari; abans hi havia l'anomenat quart torn per infiltrar a la magistratura els elements formats amb la practica dels afers, amb l'exercici noble de l'Advocacia o de la Càtedra, amb el contacte real amb la vida jurídica i amb les necessitats del poble; però aquest quart torn s'hagué de tancar indefinidament i amb satisfacció de tots, perquè en mans del Govern de l'Estat, venia a ésser una porta encara més falsa que la de l'oposició, pas franc, no per al mèrit positiu, sinó per a gent a voltes fracassada que tenia la fortuna de tenir un protector i per a tota mena de clientelles polítiques.

Però hi ha més encara, dins el sistema que ens regeix els funcionaris del "Cuerpo judicial", són de fet irresponsables perquè la responsabilitat llur només poden fer-la efectiva els seus mateixos companys influents, com és natural, pel seu esperit de cos o de un poder polític "el ministro

del ramo" i tots els que en ell influïxen, poder el qual té a la mà o la inamovibilitat del Jutge, malgrat totes les queixes que contra ella es produeixen per justificades que siguin, o l'arma dels "traslados" als quatre extrems de la Península, com si el dret de dictar autes i sentències impliqués un coneixement perfecte de la vida jurídica de pobles que la tenen tan diferent.

No cal esperar que sia en la defensa de nostres institucions, no cal esperar que contribueixin a estendre i fer fecunda la vida del nostre dret, no cal esperar que en ells trobin defensa els drets imprescriptibles del nostre poble al qual han d'entendre quan pledeja o declara, manes vegades per mitjà d'interpret que ni tan sols pot ésser el secretari o l'agutisil, perquè també són forasters. Encara gràcies si conserva alguna competència tècnica.

En canvi, per raó del sistema que ens regeix, el funcionari judicial, lluny d'esser el representant del poble que a ell per força es confia, resulta de fet el representant d'un poder estrany al mateix poble, d'un poder polític no ben determinat i confosament anomenat tan sols amb ço que s'anomena, buròcraticament també la superioritat.

S'és donat a Catalunya el cas que un jutge perseguit iradament les manifestacions del nostre nacionalisme, no ha estat remogut. S'és donat el cas de que un jutge amb caràcter de tal menyspreu públicament la llengua catalana que ve obligat a conèixer per ésser la de molta part del dret que ha de aplicar i malgrat això ha estat amparat per la "Superioridad".

De manera que, fins malgrat la llei, els ciutadans a Catalunya són de dues categories; segons s'ian pura i netament catalans o tinguin interessos, tendències o conomicacions amb el poder buròcràtic que hauria d'esser la representació més excelsa del poble i és avui només que un "cuerpo del Estado".

No d'altra manera Roma go-

ANTIMODERN

Aquest és el títol d'un llibre que pot ésser també el crit ànimer d'una creuada.

Val la pena de deturar-nos una mica, si de veres ens preocupem dels camins de l'esperit, a considerar l'efort que realitzen les voluntats, aplegades al voltant de la "Revue des jeunes".

El coneixement dels serveis amb que completen l'edificació de llur revista quinzenal (conferències, edicions i oficina bibliogràfica) ens fa enyorar el pensament del Prat de la Ribera en aquestes matèries, orientat a completar i estimular iniciatives semblants, que la premsa, les agilitzacions personals de la rivalitat o l'insuficient preparació econòmica han malaurat sovint entre nosaltres.

Excel·lent iniciativa la fundació d'una societat catalana d'edicions amb designi de recollir l'aportació de totes les altres editorials propulsores de la nostra bibliografia, emprant llurs possibilitats des d'una llibreria central que fes, ràpidament i en les millors condicions, el servei d'informació i de recerca, i divulgació el coneixement amorós dels llibres mitjançant la irradiació de les propagandes i l'estructurada normalització d'un veritable consulti i redacció alhora; inici d'educació popular i centre d'alta cultura.

Aquesta síntesi eficaçíssima, prevista per En Prat de la Ribera i total o parcialment intentada a casa nostra, és la ben reixida realitat que altifica les intencions de "La Revue des jeunes" i corona la conciliació del "que ha d'esser" amb el "que pot ésser".

El secret del reeiximent, camí d'una ben madurada plenitud (és amb tota intenció que evitem parlar amb tota intenció de declaratori i vulgaritzador de "secret de l'èxit") el trobarem en l'acció, pensos i esperances a mateix temps, de l'autor del llibre que motiva el nostre comentari i dels seus amics lassats del bergsonisme i dels contactes amb els nuclis intel·lectuals dirigents i assedegats del repòs de l'esperit que els deixi dir: "quoniam non cognovi litteraturam, introibo in potentias Domini".

Secret que també a casa nostra hem arribat a posseir tots els que hem volgut fer coses. Dit planerament es beg clar: Retrobança de la fe.

Dins aquesta possessió es justifica sense esforç el mot "antimodern". Podríem dir que l'adjectiu com el mateix Jaques Maritain en explicar-lo, per el contingut que ens permet fer-lo equivalent d'"ultramodern".

Retrobança de la fe: acostament a la tradició i flexibilitat d'adaptar-la a les modalitats noves de la vida del mon. Acceptació d'un pensament universal i perdurable amb moviment alliberat de les contingències gairebé sensuais del temps i de les accidentalitats de la història. Caracterització humana i col·lectiva de la veritat única entre el passat i l'esdevenidor; universalisme al qual les jerarquies de la ment i del cor no fan nosa. Ordre que estabilitza la diversitat i per tant normalitza la nostra vida.

Llarga és la justificació, que fa l'autor al·ludit, del mot antimodern, sota l'advocació del qual aplega les consideracions del seu llibre.

Llarga podria ésser també la glossada aplicació que en fem a les nostres actuals direccions si els fets que tots estem vivint no ens alliberessin una mica d'aquesta neogissitat d'advocacions doctrinals.

L'oportunisme de les idees i l'oportunisme de les aplicacions polítiques dels principis han estat vençuts per els resultats de l'examen d'una generació penada que proclama novament la seva fe i la fa caminar.

L'acció deturadora ha de supdir els vicis de l'oci especulatiu recercador de les originalitats estèrils. La puresa de les essencials restaurades ha de vèncer l'atracció equivoca de les formes mixtífiques.

Sinó ens hem avergonyit de eridrar la nostra fe, no podem avergonyir-nos tampoc de la significació plena del mot antimodern que l'amie francès de "La

Revue des jeunes" ens proposa. Tornant al presentiment que, com feiem notar, en tenia el Prat de la Ribera, ens caldrà recordar només el projecte per ell elaborat i portat a les primeres deliberacions de la Mancomunitat referent a la creació d'un Institut d'educació general.

Per ell tot sol podríem nomenar mestre el Prat de la Ribera, home de fe, antimodern de tot el que signifiqués paranceria personal dels petits déus que l'atracció de les dissolucions orientals va conformant en el no-res; antimodern de l'environnement de les més altes categories anecdotitzades per els flirtejadors de la fortuna; antimodern de l'idealisme de les utopies de l'angoixa bolxevitzant; antimodern dels pretorsians de la joia i dels corruptors de la pobresa de Crist i dels reivindicadors dels drets de la coheupiscència. Antimodern pel seu sentit de la justícia i de la caritat avui gairebé negligides.

Antimodern com nosaltres. Com els joves que fan la França llur, les enumeracions d'un dels quals hem anat seguint, i com els joves de Catalunya preparats, aixís i tot, a bastir (mireu si en som d'antimoderns) la Catalunya de l'esdevenidor.

J. M. LÓPEZ PICO

Revue des jeunes" ens proposa.

Tornant al presentiment que, com feiem notar, en tenia el Prat de la Ribera, ens caldrà recordar només el projecte per ell elaborat i portat a les primeres deliberacions de la Mancomunitat referent a la creació d'un Institut d'educació general.

Per ell tot sol podríem nomenar mestre el Prat de la Ribera, home de fe, antimodern de tot el que signifiqués paranceria personal dels petits déus que l'atracció de les dissolucions orientals va conformant en el no-res; antimodern de l'environnement de les més altes categories anecdotitzades per els flirtejadors de la fortuna; antimodern de l'idealisme de les utopies de l'angoixa bolxevitzant; antimodern dels pretorsians de la joia i dels corruptors de la pobresa de Crist i dels reivindicadors dels drets de la coheupiscència. Antimodern pel seu sentit de la justícia i de la caritat avui gairebé negligides.

Antimodern com nosaltres. Com els joves que fan la França llur, les enumeracions d'un dels quals hem anat seguint, i com els joves de Catalunya preparats, aixís i tot, a bastir (mireu si en som d'antimoderns) la Catalunya de l'esdevenidor.

J. M. LÓPEZ PICO

El fracàs de M. Lloyd George

La política oriental d'Anglaterra

Es significativa la quasi unanimitat de la Premsa europea a reconèixer que els darrers esdeveniments orientals representen el fracàs complet de la política de Mr. Lloyd George. Aquest, havent per damunt del seu ministre d'Afers estrangers, ha dirigit, en les qüestions principals, la política exterior de la Gran Bretanya. I pel que fa a l'Orient, els fets han demostrat que la política del primer ministre anglès era fonamentalment equivocada.

I ho era tant en el sud-est com en el nord-est, tant en allò que pertoca a Turquia com en allò que pertoca a Rússia. El cop de Mudania ha coincidit amb un altre cop a Moscou, el qual presenta un caràcter diferent, però constitueix una lliçó del mateix gènere. L'acord econòmic Urquhardt-Krassin, que havia estat enllistat darrerament a Berlín entre el president del Consell d'Administració de la Companyia Russo-Asiàtica i el representant de la República dels Soviets, ha xocat amb la disconformitat del Govern de Moscou. El Consell dels Comissaris del Poble es nega a ratificar el tractat provisional signat a Berlín el dia 12 de setembre últim, per creure que les condicions que conté no poden ésser admeses sense l'establiment previ d'un programa econòmic més concret i sense l'existència de relacions amistoses normals entre la República soviètica i l'Anglaterra, relacions que no existeixen, com ho prova l'actitud del Govern de Londres en refusar els drets iguals de Rússia a l'Àsia Menor i al Mar Negre.

Cal creure, però, que la negativa del Govern de Moscou no té caràcter definitiu. D'una banda, els Comissaris del Poble es volen aprofitar del desencant causat a Anglaterra pels esdeveniments del Pròxim Orient, i d'altra banda, volen provar d'obtenir majors avantatges que els consignats en l'acord Urquhardt-Krassin.

De totes maneres, l'actitud dels Soviets accentua la fallida de la política que respecte a la Rússia soviètica havia seguit Mr. Lloyd George. Era ell qui defensava l'acostament i la repressa de les relacions econòmiques. Semblava que la Gran Bretanya havia d'esser ben tractada pels bolxevistes, i veiem que succeïx al revés. Menstre el gros industrial anglès Mr. Urquhardt veu enfonsar-se, almenys per ara, la seva combinació amb Krassin, el polític francès M. Herriot intenta realitzar a Moscou una feina semblant a la realitzada per M. Franklin-Drouillon a Angora.

Es compren que en aquestes condicions la Premsa europea parli insistentment de la pròxima dimissió de Mr. Lloyd George, el qual probablement substituiria Mr. Bonar Law o Mr. Austen Chamberlain. Però aquest esdeveniment polític no sembla ni més a prop, ni massa segur.

A. ROVIRA I VIRGILI

DES DE PARIS

L'Alsàcia i Lorena

Problema d'assimilació

França, en veure's agredida per l'Alemanya, hagué tot seguit el sentiment de que perillava, no sols la seva existència nacional, sinó la llibertat del món. Un doble ardor l'anima, la sostingué en pendre les armes de la defensa. Durant la lluita no deixà de guapirar una mira en el seu esperit sense abandonar-lo: la recuperació de l'Alsàcia i Lorena, terra per la qual, ara que és conquerida, senten els francesos en llur majoria com una mena d'indiferència. Els homes de Govern, en canvi, no poden deixar de preocupar-se'n. Com reanexar aquelles terres després de cinquanta anys de deformació en llur caràcter per la dictadura germanica? Les dificultats del problema no trigaren en presentar-se després de l'armistici. L'administració germanica havia creat moltes que transcendien en els costums i tot. L'instrucció, l'educació havien complert una important obra de desfranciació en la mentalitat de molts. Les condicions econòmiques i les financeres del país, sobre tot per efecte de la transmutació del marc en franc, quedaren fonamentalment trasbalsades. N'hi havia més que suficient amb aquesta situació per crear conflictes als nous funcionaris gubernamentals, enc que cap d'ells hagués estat embuït d'esperit colonitzador.

El Govern francès, fidel al règim centralista de la seva constitució nacional, es preocupa actualment d'extendre la legislació francesa que regeix els altres departaments a les províncies recuperades. Amb aquesta reforma farà front a certa agitació que la propaganda alemanya fomenta peridòsament allí; però aquesta reforma no es pot realitzar de cop i volta, ans s'ha d'intentar a través d'un període transitori, sense el qual no és possible complir l'obra de reassimilació que és tan necessària per reafirmar aquelles províncies. Trist destí el llur Mai com ara s'ha sentit la virtut dels ideals autonomistes per als pobles; mai com ara s'ha sentit la fallida històrica dels grans Estats, especialment dels constituits sobre la base de la dominació de les petites nacionallistes. Amb la prujia de resoldre el problema ha presidit En Barthou precisament avui la sessió celebrada a Estrasburg pel Consell consultiu d'Alsàcia i Lorena.

En Barthou ha confessat ingenuament que res, en fi de comptes, es trova encara en el seu lloc a l'Alsàcia i Lorena; però ha convingut, i això honora l'esperit de continuïtat del Govern francès, que mai han descoratjat a França les dificultats de post-guerra, per grans que fossin. I ho eren i ho són. L'administració i la legislació han seguit un camí deturador sota l'impuls dels cors; mètode que concorda perfectament amb l'esperit generós de França i del qual no saben, ai lasso! inspirar-se mai els Govers de l'Estat espanyol. La tasca a l'Alsàcia Lorena no és planera, sobre tot si en quatre anys s'han de reparar els mals de mitja centúria, si s'han de reorganitzar les condicions de la vida. Remarqu's que la força econòmica és molt poderosa a l'Alsàcia i Lorena, on el treball de la indústria féu sovint de mur contra la tirania germanica, en tanta de manera que Alemanya, per compensar la privació de la llibertat política en els seus anexats, es veia obligada a atorgar-los satisfaccions materials.

La reconquesta de l'Alsàcia i Lorena no deixà de crear una situació delicada per a França. França, per esborrar el passat, s'ha vist en l'alternativa d'haver-ne de tenir compte i fins de transigrir-hi. D'aquí ve que En Millerand, quan anà d'Alt Comissari a l'Alsàcia Lorena, desistís de crear tot seguit un quadre nou per a una administració de transició. Tractà tot el més d'adaptar a les formes franceses el quadre que la trobava constituït, i així afavorir les tasques preparatòries d'informació i d'organització. En Barthou ha senyalat clarament, a la francesa, la importància de l'obra a fer. Es tracta no menys que de substituir, en el domini del dret públic i privat, la complicada i obscura legislació alemanya per la legis-

lació francesa. La legislació francesa és certament molt abundosa, ho regoneix el propi Barthou; però és menys imperativa i menys rigorosament coordinada que l'altra. En aquest ordre d'idees és indubitable que una cosa ha estat molt fecunda per a l'atracció dels reanexats: volent parlar de l'aplicació de la llei francesa de 1871, la qual autoritza la institució de comissions interdepartamentals que permeten l'examen d'interessos comuns a diversos departaments. Gràcies a ella s'establí a l'Alsàcia la necessària relació entre el poder legislatiu i els interessos locals per mitjà de la creació del Consell consultiu en 1920. El que ara presideix En Barthou.

Altre punt delicat—i prou ho sabem nosaltres, els catalans—és la qüestió de la llengua. França està persuadida que sols la llengua francesa pot permetre l'expressió de sentiments francesos; però també sembla adonar-se un xic de que aquests sentiments no en podran ofegar d'altres més naturals, altrés més etèrns: els purament alsacians. D'aquí ve que En Barthou hagi hagut cura de declarar en el seu discurs, que "una preferència no implicava una proscripció"; de manera que els alsacians seran lliures de conrear llur pròpia llengua sense deixar de banda l'oficial. França deu centrar, en la influència de la seva cultura, en la força qualitativa de la seva cultura, per francisar als alsacians i lorenesos. Manté dos d'intel·ligència es necessiten en els seus governants per a obtenir aquesta franciació, molta prosperitat nacional per consolidar-la. La vida de les nacions segueix les vicissituds dels individus i la història està tota plena de desencanyis per als poderosos, prou ho veiem i ho hem vist.

J. PEREZ-JORBA

Full de dietari

Viatge a Holanda

I
Jules Romains, en una de les conferències que feu a Barcelona, retria incidentalment el cas d'un obrer que tot calent des de la teulada d'una casa fins la vela d'una botiga, havia vist un rengle de coses. L'enumeració era esbaldadora. Aquell obrer, durant el seu ràpid descens, havia vist un menjador paral·lel en aquesta forma, una sala de tal estil, un senyor aixís, una senyora aixís, un decorat d'aquest tip, un retrat de tal època... Què se jo! Poc m'en record.

Jules Romains creia que aquesta enumeració que consumia cent mil vegades més temps que el consumit en la detallada, era perfectament versemblant.

Tinc interès d'adherir-me al parer de Romains i d'erigir el cas d'aquest obrer que tot calent dallaba d'una teulada retemia minuciosament totes les impressions que ferien la seva retina, en lema d'aquestes notes que crec haver recollit en el meu ràpid viatge Barcelona-Amsterdam i Amsterdam-Barcelona.

Som-hi.

II
Començaré per fer una petita llista dels fenòmens cabdals que hom pot observar, anar en trenta sis hores de Barcelona a Amsterdam: els herbes s'estenen i es refresquen; les teulades s'agugiten; les vocals s'encongeixen; les consonants es multipliquen; els llenguets s'acurcen; els hors d'œuvre s'allarguen; vics i entreres esdevenen un passaport ajardinat; el formatge i la mantega milloren; els minyons d'estació canten menys; la vegetació s'uniformitza; els corrents d'aigua esdevenen docils i abundosos; el ros va esdevenint regla, el bru s'excepta; etcètera.

He anotat els canvis més vistosos però mi; talvegada no són els més fonamentals. No sé pas que dir-vos. Un hom, encara que no viatgi exclusivament per plaer, tampoc no està disposat a convertir-se en una màquina registradora de fenòmens transcendents.

CARLES SOLDEVILA

VOS, NACIONALISTA,
que feu reclat a la premsa,
JA ANUNCIU A
"LA PUBLICITAT"

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

En el darrer Consell directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana es van ratificar, de conformitat amb la seva Comissió Tècnica, els següents acords: concedir a les Escoles Prats de la Riba, de Barcelona, i a l'Escola de Nens, de Vilafranca del Penedès, llibres per a les seves biblioteques, així com també concedir un lot de llibres com a premi a les citades Escoles Prats de la Riba i a les Escoles Mn. Cinto; augmentar la subvenció que es concedeix al Patronat de Cultura de Canet de Mar, tenint en compte que han ampliat un grau i han establert ensenyaments especials per a adults; concedir al Centre de Dependents de Terrassa la quantitat demandada per a ajudar a sufragar les despeses d'instal·lació d'un grau Montessori en les Escoles Catalanes que el Centre sosté, tenint en compte que aixeixes Escoles funcionen des de fa tres anys sense que mai hagin necessitat l'auxili econòmic de la "Protectora"; augmentar la subvenció a la classe de Català de la Federació Sindical d'Obrers, remarcant al seu Patronat la conveniència que aqueixa subvenció sigui completada per la seva part amb una quantitat proporcionada, a fi que els honoraris de la professora no quedin exclusivament a càrrec de la "Protectora"; que sigui proveïda definitivament la càtedra de català de les Escoles Normals de Lleida, nomenant-se professor efectiu el que fins ara era interí. En Jesús Sanz i Poch; vista la bonificació oferta per la Editorial Catalana S. A., es proposa al Consell l'adquisició de diferents llibres propis per a les Escoles Catalanes, i finalment que sigui tramessa a les comissions delegades i a totes les entitats nacionalistes una circular estimulint-los a organitzar cursos populars d'ensenyaments catalans, gramàtics, història, geografia, etc., etc., per a difondre la cultura bàsicament nostra, no solament entre els infants, sinó també entre els adults.

Miting de protesta a La Bisbal

Sequeixen activament els preparatius per l'acte de protesta contra el jutge de La Bisbal que organitza la "Unió Jurídica Catalana" per al propi diumenge dia 15 del corrent.

Pot donar-se quasi completa la llista dels oradors entre els quals figuraran don Josep O. Anguera de Sojo, don Francesc Maspons Angrassell, don Lluís Jover Nunell i don Francesc M. Masferrer, que portaran la representació del Comitè Directiu de l'entitat organitzadora i un delegat del Consell Plenari de la mateixa.

Els senyors Martí Esteve, Massó Llorens, Joaquim Juanola, el diputat a Corts pel districte En Salvador Albert i probablement el diputats provincials.

Parlaran també valuosos elements de Girona, Sant Feliu de Guíxols, Palamós i La Bisbal, entre els quals es compta el prestigiós advocat d'aquesta última ciutat, En Faustí Planells.

S'han rebut innombrables adhesions d'arreu de Catalunya que palesen l'entusiasme que ha desvetllat el sol anunci de la celebració de l'acte, i que no publicuem per manca d'espai.

CONFERENCIA

Amb assistència d'un selecte i nombros públic, integrat per metges, deixebles de la Facultat de Medicina i Infermeres de l'Institut de la Dona que Treballa, va tenir lloc el passat dimarts, a les dotze del matí, al saló d'actes de la Caixa de Pensions per a la Veïllesa i d'Estalvis, l'anunciada conferència de l'eminent professor alemany Von Noordeu, organitzada per l'Obra d'Assistència Mèdica de l'esmentada Caixa, sobre l'interessant tema: "Nous punts d'obrir en el tractament de la diabetis, especialment en les cures de dejuni".

Fou la presentació del conferenciant, en breus i eloqüents paraules, el doctor F. Esquerdo Rodoreda, director tècnic de la indicada Obra Social d'Assistència Mèdica, glosant i elogiant la seva personalitat científica. Seguidament, prèvies unes paraules de salutació del professor Noordeu, el doctor Jacint Vilardell donà lectura a la conferència, convenientment traduïda, la qual constitueix un documentat estudi sobre els règims alimenticis a que han d'ésser sotmesos els diabètics, exposant-se ampliament la necessitat d'introduir en el tractament dels mateixos el procediment modern de les cures de dejuni; en la conferència s'exposà també la conveniència de les clíniques de diabetis, amb les que s'obtenen èxits notables en el tractament dels veritables desordres de metabolisme (diabetis, obesitat, diabetis crònica, endocrinopatia, etc.).

ment anormal) de les malalties dels organismes de la digestió, del ronyó, sistema nerviós, dels ossos i articulacions i del cor i vasos.

Acabà el professor Von Noordeu congratulant-se de que en el "Casal per a Malalts", organisme benedí de la Caixa de Pensions, la instal·lació del qual elogià, es contribuïx a afavorir i desenvolupar els mètodes dietètics per a bé dels malalts.

La interessant conferència fou molt aplaudida.

El director de la Caixa de Pensions feu constar, finalment, l'agraïment de la institució al professor Von Noordeu, indicant així mateix que la Caixa de Pensions, amb l'actuació de la seva Obra d'Assistència Mèdica compleix una de les finalitats que es deriven directament dels motius que impulsaren la seva fundació, o sigui que així com amb la seva intensa actuació econòmica i social prevé i remedia els mals morals de l'home, amb la seva tasca d'assistència mèdica contribueix a minvar i combatre les dolències físiques del mateix, essent per tan aquesta tasca complement i conseqüència de l'esmentada actuació primordial.

CARNET DE LES LLETRES

Elogi de la cançó

L'altre dia, un escriptor amic nostre comentava indignat l'abundosa florida de cançons que caracteritza la poesia catalana d'ara. Cal fer obres més serioses, deia. Cal pensar en la necessitat d'un poema consistent, d'un epos nacional que ens salvi. S'imposa una reacció contra el panorama reduït dels nostres actuals temes poètics. Prou cançons!—Es del tot justa aquesta injecció? Creiem sincerament que no. Cridi's si és vol contra el dilettantisme eixore. Cridi's contra el formalisme excessiu. Una cançó ben feta no és ni l'única cosa ni l'altra.

"La cançó és la més alta i completa forma de poesia", ha escrit Carles Riba. "Es l'art envaïnt i ordenat un impuls". Una cançó ben feta no és un motiu retòric qualsevol, no són quatre versos mal lligats amb una rima discreta. Una cançó ben feta és un experiment difícil: expressar en una forma austera i musical una passió o un sentiment que s'escamparia en moltes paraules.

Catalunya ha reït en la cançó. Hi ha els noms d'En Pijoan, d'En Carner, de la Clementina Arderiu, d'En Manent, i tants d'altres que proclamen aquest èxit.

No pot dir-se: prou cançons! Diguem, si de cas: més poemes! Quo al cap i a la fi, en les glòries lletres d'Itàlia, per exemple, tan bon paper hi fa el Tasso com el Poliziano; i, entre nosaltres, serà tan viva una cançó d'En Carner com els grans poemes que sens dubte escriurà En J.-M. de Sagarra.

SHIP-BOY

L'Acadèmia de Belles Arts, de Sabadell, prepara per la tardor i l'hivern vinent una sèrie de lectures i conferències molt interessants.

—A la "Revue Bluc" hi apareixeran diverses versions de prosistes catalans.

—"Le Feu", la gran revista d'Alsàcia-Provence, dedicarà el seu número del 15 del corrent, a la personalitat de Catalunya. Entre altres originals, hi haurà un poema d'En Carner i articles de crítica literària dels senyors Pla i Domènec.

—El senyor Joan Sallars, de Sabadell, té en premsa un llibre de contes i impressions sota el títol "El Tribut".

—La revista "Hamburger Nachrichten" ha publicat en traducció alemanya un excel·lent article del senyor Josep Pla sobre poesia catalana.

—El poeta Palau Caselles (Fermí) té a punt de publicar el seu primer llibre de versos.

Homenatge al Dr. En Josep Agell i Agell

L'Associació de fabricants de colors, pintures i barnissos ha volgut expressar al Director de l'Institut d'Indústries Químiques, Doctor En Josep Agell i Agell, l'adhesió a la tasca pedagògica per ell realitzada, mitjançant el lliurament d'una artística placa treballada amb gust exquisit per En Juli Vallmitjana.

L'acte tingué lloc a l'Universitat Nova. N'Antoni Olivar, secretari de l'Associació, llegí un diploma fent lliurament de la placa. El senyor Agell contestà agraint l'homenatge i manifestant que l'únic mèrit del qual es pot sentir orgullós és l'assoliment pel seu esforç esmerçat amb una voluntat constant, com a fruit de les dues passions que governen sa vida: l'amor a la ciència i a la Pàtria.

Parlà el president de la Diputació de Barcelona, fent constar la seva adhesió a l'homenatge i felicitant-se de la col·laboració dels industrials a l'obra cultural de la Mancomunitat i atribuint l'èxit assolit a l'encert amb que són triats els homes que deuen regentar-la.

Entre els assistents veírem el senyor Cerdà, president de l'Associació de fabricants de matèries colorants, el senyor Sureda, de l'Escola del Treball, el senyor Galí, del Consell de Pedagogia, el director de l'Escola Industrial de Vilanova, senyor Riquelme.

En acabar fou servit un lunch esplèndid.

El conflicte ramader

El govern després de dissoldre el Concursos posa obstacles a les conferències

El diumenge passat el professor Rossell i Vilà anà a La Bisbal per a donar una conferència explicant la suspensió dels Concursos de bestiar, conferència la qual havia de tenir efecte a la sala de sessions de Casa la Ciutat; però, l'alcalde de La Bisbal, havent-ho impedit, l'acte es realitzà en el gran local de "L'Escut Emporità".

Acompanyaven al conferenciant tots els regidors nacionalistes, senyors Nogué, Falguera, Bou, Mingo, Plaia i Carreres, i el president de l'entitat senyor Farragues.

Començà per fer ús de la paraula el senyor Nogué, que era alcalde en el bien anterior, dient que, quan els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat es dirigiren a l'alcalde anunciant-li la conferència i el mateix temps pregant-li que indicés el local més apropiat, l'alcalde trameté la comunicació a l'Ajuntament el qual en sessió acordà que la conferència tingués lloc en la sala d'actes de la casa comunal.

L'alcalde, continuà el senyor Nogué, en negar-se a que el conferenciant pogués fer ús del local on tantes conferències agrícoles i ramaderes s'hi han donat, ve a trencar un costum i, al ensemple, va cometre una indecència, no sols amb el conferenciant, sinó amb els companys de Consistori.

El Govern no en té prou amb dissoldre els Concursos de bestiar, puix que aquí també, per si s'hagués volgut intentar realitzar el Concurs que avui s'havia de celebrar, l'alcalde i la guàrdia civil tenien ordres concretes del governador per a impedir-ho, costés el que costés.

Aquí, com a la Seu d'Urgell, la conferència tractant de la suspensió de Concursos s'ha de donar en una societat. A la Seu d'Urgell la policia impedi que l'acte sigués pel públic; a La Bisbal és l'alcalde, no una autoritat forastera, el que s'oposa a que la conferència es doni a la Casa que és de tot el poble.

Havent cessat els aplaudiments tributs al senyor Nogué, pel seu enèrgic discurs, comença el senyor Rossell la conferència.

L'orador exposa les causes d'ordre legal en que el Govern s'ha fundat per a entrebancar els Concursos ramaders de la Mancomunitat fins a manar a la guàrdia civil que els dissolgués.

En una comarca ramadera com aquesta del Baix Empordà, no ha pas de fer veure els beneficis dels Concursos en poder derivar, ni apuntar tan sol el formidable instrument de millora de les races, que són els Concursos.

Però si desitjaria, diu el senyor Rossell, establir un paral·lel entre l'entitat que pel seu procedir ha obligat a suspendre els Concursos i la Mancomunitat que és qui els organitza. Fa dos cents anys que l'Estat català deixà d'existir, i des de llavors, la nació catalana està administrada per l'Estat espanyol.

No us espanteu si aneu que vaig a relatar el que ha fet l'Estat espanyol per a fomentar la ramaderia catalana; no temeu, malgrat els dos cents anys que el foment de la ramaderia catalana està en mans de l'administració espanyola la monotonia d'una llarga enumeració, per que l'Estat espanyol no ha fet res.

En dos cents anys, els Governadors no han tingut temps de crear una Escola agrícola o ramadera, ni superior, ni elemental; en dos segles, l'Estat espanyol no ha tingut temps d'organitzar ni l'ensenyança ambulant, ni l'ensenyança postal, ni uns tècnics que en els pobles mateixos, davant dels casos pràctics, donessin un consell al pagès o l'instruïssin en el seu art.

Des de l'any 1714 fins ara, a l'administració de l'Estat espanyol no li ha vagat d'escriure un llibre que tractés del bestiar a Catalunya, ni de com havia d'alimentar-se, ni amb quines races el ramader localia més profit.

I la darrera anella de la cadena de Govers que es caracteritza per no haver fet res de profit, aquest Govern és el qui dificulta i el que suspèn els Concursos organitzats per la Mancomunitat. Al costat de la plana blanca de l'acció ramadera de l'Estat espanyol a Catalunya, hi ha la llista de la Mancomunitat, d'aquest nostre organisme superior, tot just nascut.

La Mancomunitat té ja una executòria ramadera. El nostre inept Govern ha creat centres d'ensenyança agrícola i ramadera en tots els graus: l'Escola Superior d'Agricultura, l'Escola Superior de Zootècnia, amb els estudis d'enginyer agrícola, enginyer zootècnic i tècnic agrícola. Amb els cursos i conferències, els Serveis tècnics d'Agricultura, porten l'ensenyança oral i pràctica a tots els pobles i amb l'ensenyament postal l'instrucció agrícola arribarà tan completament com es pugui a l'últim recó de la nostra pàtria.

No us he pas de parlar dels Serveis de Ramaderia. Les conferències que s'han donat en aquesta comarca, diuen el que són. Les investigacions de la Secció de Patologia, estudiant les malalties noves i cercant el remei de les reputades incurables, manifesten, si no poguéssim apuntar-se èxits positius, el bon desig de servir els ramaders i col·laborar amb els veterinaris.

Quaranta són els Concursos realitzats per la Mancomunitat fins a la intervenció de la guàrdia civil. I bé; quants són els Concursos que ha celebrat a Catalunya l'Estat espanyol?

Cap, ni un. El paper dels Govers de Madrid s'ha concretat a concedir migrades subvencions a algunes entitats que n'han organitzat, però Concurs fet directament per l'Estat espanyol a Catalunya, és cosa que tothom l'ignora; l'Estat—repeteix—no n'ha fet cap.

I és aquest Estat que no ha sabut ni ha volgut organitzar a Catalunya un sol Concurs que s'ha cregut amb el dret de suspendre els Concursos de la Mancomunitat.

Ah, senyors! és que s'ha de dir tot, el pro i la contra. La Mancomunitat, tal com feia els Concursos, fallava obertament a la llei. I això no es pot consentir, així és intolerable. S'havia de fer un escarment. Estàvem frescos que la Mancomunitat fallés a la llei.

I, efectivament, senyors, els articles que no complimentava la Mancomunitat eren els mateixos que deixaven de complimentar quaranta cinc provincies espanyoles, puix que els Concursos que s'havien fet en aquelles terres, en cap d'ells s'havia nomenat la Comissió organitzadora figurant-hi l'Inspector provincial d'Higiene pecuària i cap d'ells es posava en coneixement del governador, disposicions aquestes amb les quals el Govern fonamenta la suspensió dels Concursos, aduïu que ho hagin d'ésser per la guàrdia civil.

Un Estat en el qual els Govers estableixen diferències de tractament; un Estat en el qual quaranta cinc provincies poden fer sense escrúpul de ningú, el que no es tolera a un petit territori, és el que té la pretensió de la rigurositat en el compliment de la llei.

No hi fa res que aquest compliment de la llei deixi orfes d'estímul als ramaders; no hi fa res que les races no millorin, ni que la ramaderia deixi de progressar. Primer que tot, és la llei; la llei per a fer-la omplir solament als habitants de més enllà de les quaranta cinc provincies.

Reflexionant sobre aquest fet, ningú dubtarà que a Madrid regna per a Catalunya un ambient hostil. Un pretext legal insignificant, capaç solament de satisfèr la vanitat femenina i el sentiment anticatalà d'un funcionari, de l'Inspector de Tarragona, no podia, no hauria pogut determinar, sense comptar amb l'ambient hostil de Madrid, la suspensió dels Concursos.

Però hi ha més. Del pressupost de l'Estat espanyol, de la quantitat consignada per Concursos, el Govern no destina ni una sola pesseta a Catalunya, de manera que és amb diners exclusivament sortits de butxa—ques catalanes que la Mancomunitat celebra els Concursos de reproductors.

Si, doncs, l'Estat espanyol no ha fet res per a la ramaderia catalana, si no ha creat ni una sola escola, si no ha tingut mai ni un sol professor ambulant, si no ha publicat mai ni un llibre, si no ha organitzat mai ni un Concurs; si una categoria de ciutadans poden actuar sense fer cas de les lleis, ni dels reglaments i a una altra mena de ciutadans se li exigeix el compliment de les lleis amb tots els ets i uts, aplicant-los a més el màxim correctiu, podrà creure ningú que aquests últims ciutadans viuen en un país lliure?

Un Govern, una sèrie de Govers que han estat completament absents en l'exercici d'una funció administrativa, no tenen dret, quan una altra entitat recull aquella funció abandonada, fent-la créixer, desenvolupant-la i perfeccionant-la, no tenen dret, no tenen autoritat moral per a arrabassar-li de les mans.

Perquè els Govers que procedeixen així, sense cap mena de consideració per als estímuls de la riquesa, aquests Govers van contra de la riquesa i això fins ara, no ho han fet sinó els Govers dominadors d'un país vençut.

Però, sigui la que sigui l'actitud del Govern, jo puc assegurar que la Mancomunitat persistirà donant al país l'instrucció i l'educació ramadera que cregui necessària d'acord amb les seves possibilitats.

La suspensió dels Concursos representa, en la campanya ramadera, la pèrdua d'una batalla. Una batalla perduda no significa la cessació de la campanya.

De moment, la Mancomunitat ha dirigit al ministre corresponent un recurs. El recurs pot ésser resolt favorablement o per la negativa.

La resolució del ministre no ha d'influir contra dels propòsits de la Mancomunitat de millorar en la forma que estimi convenient, la ramaderia catalana.

Però calia que el país i principalment les comarques ramaderes sapiguessin quècom de la qüestió que en ha reunit. Ara, ja ho sabem i jo ho acabat la meua tasca.

El públic tributa una ovació al conferenciant, i tot sortint del local, començà vivament l'actitud del Govern, aplaudint la decisió de la Mancomunitat.

S'ha cursat el següent telegrama:

"President Sindicat Agrícola d'España de Franco (Tarragona a excel·lentíssim senyor ministre de Foment, Madrid. — Protestem enèrgicament disposició enemptatòria contra concursos ramaderia Mancomunitat per causar endarreriment i greu perjudici Agricultura. — President, Salvador Porta."

LA PREMSA ESTRANGERA

La situació d'Austria

A la "Humanité", de París, K. Radek es refereix a l'agonia d'Austria amb aquests termes:

El cap del Govern austríac ha donat un tomb per Europa tot cercant un Estat que consentís d'anexar-se l'Austria. Austria voldria que l'imperialisme que l'ha desmembrat s'encarregués de nodrir un país mort en néixer.

A Saint Germain, les potències imperialistes han intentat de corregir l'Austria que ha fet una escampadissa de pobles per les ribes del Danubi. Units en un principi per resistir els turcs, aquests pobles han acabat per tenir només que un mateix viatge econòmic i un únic servei de ferro-carrils. Els aliats no curaren d'això. La indústria de l'antiga monarquia austro-hongaresa estava concentrada damunt els territoris de Txeco-Eslòvaquia i de l'Austria d'avui. Aquestes regions industrials robien blat d'Hongria, de Galitzia, de les provincies meridionals del novell reialme iugoslau. Cap a ventall no ha reportat això a la Txeco-Eslòvaquia, el qual, tot amb tot, és el més fort dels Estats que han sorgit damunt les ruïnes de la monarquia dual. Mancada de mercats, la indústria txeco-eslovaca declina. Quant a l'Austria pròpiament dita, no tan sols li manca per a produir-ne. L'agonia d'Austria inquieta els seus veïns. Cadascun d'entre ells atribueix als altres la maligna intenció d'anexar-se la República agonitzant. Cara a cara, Iugo-Eslàvia i Itàlia fan un bescanvi de protestes desinteressades, però concenren per a totes les eventualitats, tropes i més tropes. Hi va haver un temps que Austria disputava a Itàlia el domini de l'Adriàtic. Ara és hora de demanar quins seran sobre Itàlia i Iugo-Eslàvia, cara a cara també davant l'Adriàtic, els efectes de la desaparició d'una Austria independent.

Els diaris italians, referint-se als socors financers destinats a l'Austria, han publicat una notícia concretada en aquests termes: Amb notable sollicitud Itàlia ha disposat per al lliurament a l'Austria de 70 milions de liras acordades recentment, 36 milions foren lliurats fa poc, i ara el nou ministre Orsini-Baroni ha anunciat al governador de la Banca Austro-Hongaresa que hi ha la resta disponible.

El "Corriere della Sera" creu que aquell lliurament serà rebut molt favorablement per Itàlia. Així Mussolini al "Popolo d'Itàlia" fa aquests comentaris: Com tothom recorda, també nosaltres havíem patrocinat la necessitat d'ajudar Austria. Itàlia, però, és un país pobre. Té contorns de milers de desocupats. Té regions que esperen anys ha el començament d'aquells treballs públics elementals que assenyalen la civilitat d'un poble. L'erari està exhaust. Els combatents s'agiten. I Itàlia tramet el seu diner a Viena. I què ens dona Viena? Per ventura una mica de reconeixença per Itàlia? Ha bastat que el feixisme imposés el respecte de l'Estat italià a Bolzano per a veure sota la carota d'una falsa humilitat, el "boche". A Bolzano res no s'ha fet contra els ciutadans alemanys. Han estat respectades llurs cases, llurs persones i llurs diaris. De què es queixen, doncs, a Viena? Cal notar que la protesta dels diaris vienesos no va pas tan sols contra el feixisme, ans reivindicava el seu vell territori i fa una crida a l'ajut germànic. Sembla impossible, és enorme, però tanmateix és així. Doncs bé, senyors de Viena, des d'avui no teniu dret a un sol centímetre del diner que us trametia Itàlia contra la qual Nació heu demostrat de covar un odi típicament habebúrgic, inextingible. És una qüestió de dignitat nacional, més encara que no pas un qüestió d'economia.

No ens podem permetre el luxe d'ésser pròdiga dels nostres pocs recursos—quan tanta de misèria tenim dintre de casa nostra—per a ajudar els nostres irreconciliables enemics. Si tenim 34 milions disponibles, donem-los als italians de Sant Brenzo i Bergeggi.

En canvi, el "Secolo" diu que cal estar jolosos d'haver trobat al greu problema austríac una solució digna per aquella República i compatible amb els interessos particulars d'Itàlia. Cal que Austria visqui, que el perill d'una ensorrada amb les seves incalculables conseqüències polítiques sigui conjurat de moment. Cal substreure la República de les influències que podrien ésser danyoses per a Itàlia.

L'Associació d'Alumnes de l'Escola d'Enginyers

Per l'Associació d'Alumnes de l'Escola d'Enginyers Industrials ens és pregada la publicació de les següents ratlles:

"Ahor tarda i amb nombrosíssima concurrència d'alumnes de totes les Facultats, fou celebrada l'assemblea magna d'estudiants que, convocada per aquesta Associació, amb el fi de requerir l'ajuda moral dels escolars, s'havia anunciat oportunament.

Fén us de la paraula en primer lloc l'alumne de l'Escola d'Enginyers N'Albert de Quintana, que després d'agrair els concurrents l'interès i entusiasme demostrat, exposà les causes i l'estat actual del plet que la classe enginyeril sosté contra el Reial decret afavorint els artillers i fent una crida al civisme i el criteri lliure d'influències foranes dels estudiants sollicità llur valuososa cooperació en la defensa de llurs justíssims drets. A continuació feu eloqüentment ús de la paraula el senyor Thió, president de l'Associació Catalana d'Estudiants, que glosant les paraules del seu antecessor i estudiant la qüestió sota l'aspecte jurídic, demostrà l'absurd legal que representa el decret, i en nom de l'Associació que presideix oferí un enèrgic apoi en la protesta i la seguretat de la seva adhesió sense límits.

Després de breus paraules de l'estudiant senyor Moragas, en nom dels alumnes de la Facultat de Dret, i de quelques companys de la de Medicina i Farmàcia que ratificaren llurs adhesions, tancà l'acte el president de l'Associació d'Alumnes d'Enginyers, recomençant ordre i son, i donant a tots les gràcies en nom dels seus companys.

En l'acte en que hi regnà un entusiasme i se'n en extrem plausibles, s'acordà constituir un comitè d'acció, format per un representant de totes les Facultats, que dirigirà la campanya.

Noves Politiques

EL SEGON "APLEC D'ACCIO CATALANA"

S'està treballant en l'organització del segon gran "Aplec d'Acció Catalana". Es celebrará, probablement, el darrer diumenge del mes que som.

DIADA D'AFIRMACIO NACIONALISTA AL VALLES

A primeries del vinent novembre, tindrà lloc a Rubí una diada d'afirmació nacionalista, a la qual col·laborem i hem promés assistir les diverses agrupacions catalanistes del Vallès.

CONFERENCIES A SITGES

Organitzat per la "Juventut Nacionalista" de Sitges, es donarà al teatre "Prado" d'aquella vila de fama tan genit d'un cicle de conferències, a càrrec, entre altres, dels senyors Manuel Massó i Llorens, Martí Esteve, J. V. Poir, J. Maria de Sagarra i Josep Cardonell, d'Acció Catalana.

La primera, que tindrà lloc el 19 del corrent, la donarà el regidor senyor Martí Esteve, desenvolupant el tema "L'obra cultural de l'Ajuntament de Barcelona".

ELS JAUMINS DE MANRESA

En jaumins de la ciutat de Manresa han celebrat una reunió, acordant commemorar el centenari dels "Tres rours", rendint homenatge a la memòria dels que moriren en aquell indret l'any 1822.

ELS CAMINS DE LA LLIBERTAT DE CATALUNYA

PER

A. Rovira i Virgili

—

Prou: 25 cèntims

De venda, als quioscos, a les

Oficines d'"Ació Catalana"

(Trafalgar, número 14) i a

LA PUBLICITAT

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA
: CORRESPONSALS

Les Junes i el Govern

Un referendun en la infanteria

"El imparcial" adverteix que la Reial ordre sobre atorgaments de drets als oficials d'artilleria, recentment dictada, promoua gravissim conflict i assegura que no hi ha cap precedent que l'honi i afegeix:

Rectificar errors, que el més vulgar sentiment reconeix, no desmereix els Governos davant l'opinió imparcial.

El que aquesta retreu i censura sempre al poder públic és l'obstinació de sostenir disposicions, que dictades sense la deguda reflexió poden suscitar pugnes les conseqüències de les quals són fàcils de preveure i difícils de remiar.

Pel mateix que la raó acompanya als elements civils en llurs demandes, l'actuació d'aquests ha d'ésser temperada; cap actitud violenta pot justificar-se davant del poder; s'ha de demanar en forma, sense fer valer altra força que la derivada de la raó i de la justícia del sol·licitat.

Per altra cosa és bastant de la raó, i per la seva part el Govern ha d'acollir deferent tota petició mesurada i resoldre sense precipitació, però també sense dilació, el que cregui procedent, i en el cas concret ara en litigi, s'ha de reconèixer que l'argument fonamental en què apoen els alumnes d'enginyers i d'arquitectes llurs drets no és matèria opinable, perquè, en efecte, escoles distintes amb quadros i assignatures diferents, amb diversos mètodes i de res semblant aplicació, no poden produir una mateixa classe de tècnics.

ELS ESTUDIANTS I EN ROMANONES

Aquest matí més de 300 estudiants alumnes de l'Escola d'Enginyers Industrials s'han dirigit en manifestació improvisada des de l'establiment d'ensenyament al domicili del comte de Romanones.

Un cop allí ha estat rebuda pel president del Consell una Comissió, la qual li ha manifestat l'objecte de la visita, que no era altre que el de donar-li les gràcies per l'actitud adoptada pel comte de Romanones, en ésser requerit el seu consens per a defensar els interessos dels enginyers industrials, greument compromesos per l'actitud que fou presa als arxers per actuar en iguals condicions que aquells.

El comte de Romanones ha manifestat als visitants que per a defensar els seus drets davant del Parlament i on calgués el seu interès com a fundador de l'Escola i tenint en compte la justícia del cas que defensaven els estudiants.

Aquests han fet objecte al comte d'una afectuosa manifestació de simpatia i s'han dissolt en el major ordre.

EL "MEMORIALISTA" LLIBERAL

En senyor don Amós Salvador publicat en "La Libertad" la quarta carta oberta dirigida a don Llorenç Duran i Ventosa.

Atent a requeriments d'alguns amics, aclara uns quants conceptes del final de la carta d'ahir.

Diu que les altres provincies

estaran cegues si no veuen que la separació de Catalunya les lesiona, i no sap quin qualificatiu aplicar als que valent-lo, es creuen de braços, sense preocupar-se de la nublada que els hi ve al damunt.

Exposa diverses raons: en les quals pretén demostrar que la força dels països, sobre tot la internacional, està en sa extensió i en el cens de població, i per consegüent tot el que tendeix a debilitar l'unió i aqueixa grandesa comprometrà l'èxit de la marxa de la vida de les nacions.

Les mutilacions territorials són un mal greusíssim per l'agricultura, la indústria i el comerç, i per a totes les manifestacions de la vida nacional. Necessiten totes, per a difondre's, vies de transport, fèrrees o carreteres, i no es podria multiplicar igual des enrotllament en territori nacional que quan la prolongació requereix que travessin nacions estrangeres.

En el relatiu a la defensa militar, és encara més patent el cas.

En les guerres modernes es procura substituir les fortificacions per les xarxes de camins de totes classes, però no és el mateix que estigui la tanca a la frontera artificial o a la frontera material.

Mereix citar especialment l'atenció el que es relaciona amb els ports de mar, que és essencialissim.

Totes ells són, a tot arreu, cap d'infinítes vies que posen en comunicació a les nacions que els posseeixen, amb tots els pobles de la terra, i s'els concedeix a aqueixes posicions tal importància que les nacions interiors es consideren desheretades i fan els esforços més extraordinaris per a treure per alguna part el cap al mar.

Què seria, doncs, de les regions interiors d'Espanya, si, imitant a Catalunya, formessin nacions independents, amb fronteres?

Es el mateix utilitzar ports propis que ports estrangers?

Així mataria irremissiblement a les nacions de l'interior, però encara que es tractés solament de Catalunya, el perjudici seria immens.

En punt a la defensa nacional, les fortificacions dels ports són de les que es classifiquen en sa categoria i les que necessàriament han d'ésser atacades; però, és el mateix que les defenses espanyols, que estrangers?

Així estaria ja sotmesa i en mans enemigues.

A ningú se li ocorreix pensar que Espanya es defensaria el mateix essent Portugal part del nostre territori que essent nació independent.

El mateix succeiria amb la separació de Catalunya. Quedaria obert el territori nacional per mar i per terra als exercits estrangers. No es podria defensar el pas dels Pirineus ni el de l'Ebre, operant sobre línies interiors. Fora precis batre's amb l'enemic dintre de casa.

A menys separatisme menor dany, però sempre enorme amb sol, atacar la unitat.

I a aquesta dany s'han d'oposar les regions interiors, fins amb les armes i molt més si s'intentés la separació impositant-se com es preté i s'amenaça amb una força que no es té més que en cervells pertorbats per incurable pedanteria.

LA QUESTIO DEL MARROC

En Burguete satisfet : Agressió a Melilla : Del desfalc a Larraix : En previsió d'una epidemia : Sanirà o no a Alhucemas

El general Burguete ha dedicat part de la tarda a fer visites d'acomodament, i en l'express d'Andalucía ha sortit aquesta nit per a tornar al Marroc.

A l'estació ha estat despidit pel Govern i autoritats.

Va l'Alt Comissari molt satisfet del resultat de la seva estada a Madrid.

En primer terme, de la seva malaltia del pàidur diu que es troba tan bé que li ha permès resistir els dos banquets per dia amb què se l'ha obsequiat.

En quant a la part política del viatge, també torna al Marroc altament satisfet, ja que el Govern no li ha posat cap obstacle per a la realització de ço que ell creu necessitats de la campanya.

EL PROCES DEL CAPITA JORDA

Es parla molt dels desfals coberts a Larraix.

Ha estat signat el retir del l'inent coronel d'Intendència Canovas, que ocupava el càrrec de sots-intendent dels serveis de Larraix.

El comandant Muñoz, cap del Parc d'Intendència d'aquella plaça, que està hospitalitzat, s'ha agreujat en el seu mal, presentant símptomes de bogeria.

El capità Jorda ha negat a diversos amics seus l'autenticitat d'algunes declaracions que se li atribueixen sobre el desfalc.

El comandant d'Intendència, Montes, també processat, havia pregat a En Melquíades Alvarez que el representés com advocat. Aquest es nega a fer-ho.

Notícies particulars de Larraix permeten assegurar que el procés pel desfalc segueix amb gran activitat.

En això ha posat particular voluntat el general Sanjurjo, comandant general de la plaça, i molt especialment l'Alt Comissari, que com se sap, ha assumit la autoritat judicial en aquest grau afer.

COMUNICAT D'ANIT

El telegrama oficial de Guerra diu:

"El general encarregat del despatx del exercit d'Àfrica comunica el següent:

En els territoris de Ceuta, Tetuan, Larraix i Penys, sense novetat.

Al de Melilla fou agredida pel enemic la força encarregada d'establir servei d'avançada a Tamasusin.

Demano detalls, que donaré a V. E.

Han arribat sense novetat tabor de regulars."

NOTICIES DE TETUAN

TETUAN.—Presidida pel consol espanyol, s'ha reunit la Junta de Sanitat per a prendre mesures de precaució contra la pesta, presentada a Oran i altres punts de la zona francesa.

Notícies del camp, diuen que en virtut de l'armistici acordat, el Raisuni està verificant la retirada de llurs tropes de Tafarunt, per a ocupar els punts assignats pel alt comissari com a domini. El Raisuni, amb llur famílies i adictes es troba vivint en tendes de campanya mentre

s'acaben les obres de reconstrucció de les cases que foren destruïdes quan estigueren allí les tropes espanyols.

Demà surten per a Ceuta, al objecte d'embarcar cap a Melilla, dos labors de cavalleria i el restant de la mehalla jafitana.

Estan en expectació d'embarcar per a ésser repatriats els batallons de Seilla, Múrcia i Saboya, amb les bateries de montanya, i Canaries, enginyers, sapadors, ferrocarrils i Intendència, amb destí a Madrid i de pas per a les llurs guarnicions.

Les autoritats de Tetuan marxaran dissabte a la ciutat de Xauen, al objecte d'assistir a les festes que se celebraran amb motiu del segon aniversari de l'ocupació per les tropes.

EL SECRET DELS GENERALS

El sots-secretari del ministeri de la Guerra, general Barrera, ha dit als periodistes que romanà a Sevilla dos o tres dies.

A preguntes dels periodistes, ha dit que ignorava on estava avui el general Burguete, però suposa que estarà dedicat a visites d'acomodament.

Decididament, demà marxarà al Marroc, acompanyat del personal que vingué amb ell.

Quan el sots-secretari conversava amb els periodistes ha arribat al ministeri de la Guerra el general Jordana que anava a acomiadar-se.

Els periodistes li han preguntat:

—Anem a Alhucemas?

El general Jordana ha contestat: sembrant:

—Jo no sé res d'això.

El general Barrera ha mostrat als repòrters un magnífic model de Mauser que ha reformat la fàbrica d'artilleria de Trúbia.

S'introdueix la modificació de varis batallatges, donant-li la forma de pistola, amb el qual es fa millor la punteria.

ELS BENS ESPANYOLS A TERRA SANTA

Un periódic del matí diu que el retard en tornar de Roma el Nunci de S. S. a Espanya, obceix a dificultats sorgides entre l'advocat i la Santa Seu, sobre els béns de la nació als Sants Llocs.

La notícia s'ha desmentit oficialment pel ministeri d'Estat.

El ministre, senyor Fernández Prada, ha manifestat avui el següent:

—Es totalment inexacte el suposat disgust entre Espanya i la Santa Seu i menys entre Espanya i el Nunci, a propòsit de les negociacions sobre els béns dels Sants Llocs.

Ni un sol dia ni un moment han deixat d'ésser cordialsíssimes les relacions entre el Nunci de S. S. i el ministre d'Estat i ni un moment han deixat de desenvolupar-se en la més completa normalitat les negociacions amb Roma sobre els nostres béns a Jerusalem.

El Nunci, en és de la llur llibertat, marxà a Roma per a tractar amb el Vaticà aquest assumpte, però deixà a Madrid un encarregat de negocis perquè continués tractant amb el Govern espanyol.

osa Nitres negociem amb Roma

com amb una polència sobre els nostres interessos, i res tindria de particular que en el curs d'aquestes, com d'altres negociacions, sorgeixin dificultats, però en el cas present, repetim, no hi ha hagut el més petit disgust, ni el motiu més insignificant que pugui constituir un fonament del suposat disgust.

El Nunci, per tant, tornarà a Madrid quan ho oregui convenient, i ja que no existeix cap obstacle que s'oposi a aquest retorn ni que inueixi en l'ajornament.

IMPOSA PENYORA A UN QUERELLANT

Es recordarà que el senyor Samper, considerant-se enjuriat per una nota de la Direcció de Seguretat en l'assumpte de "Los Amigos Previsores", encarregà al seu advocat, el regidor maurí senyor Onís, que presentés una querrela contra el director general d'Ordre públic.

El jutjat municipal del districte de Palau cità air a acte de conciliació al senyor Millan de Priego, acte que devia verificar-se avui.

Mes el senyor Millan no ha comparegut.

En canvi, ha enviat un voluminós informe en el que, amb Resultands i Considerands, defineix matèria legal, per a arribar a la conclusió de que el sol fet de citar-lo davant els tribunals suposa manca de respecte. Per tant, devia imposar i imposava al querellant, senyor Samper, una penyora de 250 pessetes.

L'alguatzil que el cità no es devia escapar sense correcliu i En Millan se l'imposava en forma d'altre penyora.

El director general d'Ordre públic, en lloc d'acudir a una citació de l'autoritat judicial, adverteix a aquesta que en el succeïssu s'abstingui de citar-lo, anunciant que es dirigeix en quèixa al ministre de la Governació sobre el fet de que els jutges li dirigeixin ofiis sollicitant la seva comparecència.

Aquest fet ha produït gran sensació entre els jutges i tota la gent de toga.

Es diu que els deu jutges municipals de Madrid pensen reunir-se i recorre al ministre de Gràcia i Justícia.

FESTA DE LA RAÇA

Demà es celebrará aquesta cerimònia, formant-se al matí una manifestació al Passeig de Recoletos, a la que hi aniran els nois de les escoles nacionals i municipals. L'ajuntament, la representació de les Repúbliques americanes, de la Universitat, Acadèmies i altres centres de cultura.

Depositaran ramells de flors al peu de l'estatua de Colom, on es llegirà una carta de Grandmontagne.

A la glorieta del Cisne es descolbrirà una làpida donant el nom de Rubén Darío a aquell lloc. Faran discursos l'alcalde de Madrid i un representant de les Repúbliques americanes.

A la nit es donarà una funció al Teatre Real, representant-se un acte de "La conquista", comèdia de l'argentí Iglesias Poz, lectura de diverses poesies, mímica i ballables hispano-americanes i representació d'un acte de la "Niña de Gómez Aras", de Calderón. Pendran part a la funció les companyies de La Plana i la Xirgu i farà un discurs l'August Barcia.

Els alumnes d'enginyer

Un que aconsella prudència

L'"Heraldo", continuant la seva campanya sobre les Junes militars de Defensa, diu:

"La Comissió informativa d'Infanteria, de segur que amb l'assentiment exprés dels seus superiors, el sots-secretari i el ministre de la Guerra, està inquirint de l'Arma la conducta que cal observar contra els rebels a la seva actuació. Des del moment en que aquest organisme té caràcter oficial, és forçós reconèixer que la seva gestió es mou dintre el més perfecte ordre legal.

En aquestes condicions resulta la qu el Govern és el que autoritza l'interdicte que es té a les valentes oficialitats del Terç d'Estrangers i de Regulars, que en unió d'alguns altres Cossos de la Península i de molts oficials tenen criteri oposat a l'entitat sucesora de la Junta de Defensa d'Infanteria."

El diari fa remarcar la gravetat de l'assumpte, i assegura que darrerament han estat descalificats per aquells nou caps i oficials de Regulars i del Terç per haver-se posat enfront de la Comissió informativa de l'Arma en ço que es refereix amb la major o menor conveniència de l'actuació d'aquells.

Diu el mateix periódic que ara s'està votant en totes les Junes Regionals de l'Arma d'Infanteria un nou qüestionari, encaminat a impedir, sota les més severes sancions, que els caps i oficials de l'Arma d'Infanteria enemics de l'actuació de les Junes se surtin en el més mínim de les prescripcions d'aquestes, perquè no puguin semblar disidents en cap moment.

Suposa que votaran en contra d'aquest qüestionari un 75 per 100 d'oficials de l'Arma.

Convé recordar que la campanya està feta pel diputat romanonista senyor Argente i que coincideix amb un article publicat també aquesta nit en l'orgue del comte de Romanones, "Diario Universal", contra les Junes de Defensa.

Tant un diari com l'altre, així pel seu compte com posant-ho en boca de suposades personalitats, ve a dir que a l'Arma d'Infanteria esclataran greus disidències, i exiclen a que no es perdi l'oportunitat per a restablir la disciplina a l'exèrcit.

QUE PASSARÀ?

Avui han circulat rumors sensacionals sobre l'actitud de determinats elements, i es deia també que és possible que no torni a l'Àfrica el cap del Terç senyor Millan Astray.

EL VIATGE DEL XA DE PERSIA

A dos quarts de dotze del matí han sortit, en tren especial, cap a Toledo, on passaran el dia, el Rei don Alfons i el Xa de Persia.

Les reials persones han estat acompanyades a l'estació per les autoritats.

El sobirà espanyol vestia uniforme d'infanteria de campanya.

El Xa de Persia vestia d'armèrica blava i barret fort.

Amb els sobirans han anat a Toledo el president del Consell de ministres senyor Sánchez Guerra i altres personatges.

La rifa espanyola

Llista dels números premiats en el sorteig celebrat a Madrid el 11 d'octubre 1922.

Premiat amb 120,000 pessetes

5,306 Sant Feliu de Llobregat

Premiat amb 65,000 pessetes

20,347 Barcelona-València

Premiat amb 25,000 pessetes

5,015 Madrid

Premiats amb 2,000 pessetes

11,513 La Línia-Madrid

16,234 Barcelona-València

11,561 Barcelona-Carlagena

21,913 Barcelona-Aranjuez

12,981 Saragossa-Eibar

17,676 La Línia-Madrid

29,267 Barcelona-Màlaga

15,140 Madrid

20,990 San Sebastián-Sevilla

Premiats amb 400 pessetes

001 015 026 076 100 117 129 122

133 148 211 222 227 242 305 363

420 456 616 686 723 752 757 795

820 854 907 910 911 962 980

TRES MIL

004 025 112 139 191 199 249 268

279 289 310 321 31 414 423 440

449 453 470 486 488 498 501 502

505 603 697 711 734 783 844 856

861 892 923 956 978

QUATRE MIL

069 145 152 156 160 204 220 227

354 372 400 419 421 425 448 525

546 572 626 631 638 741 762 756

694 701 729 755 763 809 822 866

874 897 928

OINO MIL

017 100 107 174 238 244 248 317

319 351 432 489 490 534 597 639

667 698 735 802 833 898 905 908

941 979

SIS MIL

000 010 014 042 097 143 165 213

214 218 259 278 289 323 338 339

345 406 414 450 458 524 541 589

613 621 626 643 647 651 672 674

681 716 782 821 826 854 866 880

923 959

SET MIL

030 035 065 071 097 116 120 177

220 294 335 399 406 420 426 470

511 622 636 644 648 659 687 708

709 723 725 776 779 813 854 856

905 915 916

VUIT MIL

041 050 081 087 092 115 168 175

188 190 214 292 303 386 431 448

461 592 511 524 532 698 716 729

749 803 806 825 846 884 933 979

NOU MIL

048 077 087 091 208 250 256 264

DEL MUNICIPI

Visites a l'alcalde

Ahí complimentaren al senyor alcalde: El president d'aquesta Audiència, senyor Alvarez Vega, el governador civil de Santander, el secretari-archiver del Consolat General de França comte Gustau de Laigue, i els senyors Bertrand i Cases, director i professor, respectivament, de l'Institut francès de Barcelona, oferint llur col·laboració a l'obra d'aproximació franco-catalana; el director general de la Societat de pesca i navegació amb una representació de la Federació de venedors de peix per a interessar-li que es completi l'il·luminació entre el Mercat Central i el Passeig d'Isabel II, i que els veterinaris lliurin en tots els casos certificats del peix, que decomissen.

La Companyia General d'Automòbils

Per virtut de les gestions iniciades pel lloctinent d'alcalde del districte IX, senyor Tusell, ha celebrat una entrevista amb el director de la Companyia General d'Automòbils de Barcelona, senyor Arruga.

Com a resultat d'aquesta entrevista, a la qual assistiren els regidors del districte senyors Cararach i Iglesias, és molt probable que abans d'acabar el present mes circulin quatre cotxes de l'expressa de Companyia entre Sant Andreu i Barcelona.

Acte d'honoradesa

A pres de la "Jefatura" de la Guàrdia Urbana fem constar l'acte d'honoradesa realitzat pel dependents de la coxeria de don Alfons Borells (carrer Torrens, 5), Andreu Gallardo i Miquel Borells, que trobaren en no cotxe una cartera amb documents i una respectable quantitat pertanyent al comerciant d'aquesta plaça don Joan Joan Perarnau i que s'apressaren a posar a disposició del seu amo.

Moció de la Comissió de Foment

La Comissió de Foment ha acordat: Aprovar el projecte de replanteig i modificació de les alineacions del trajecte de la carretera d'Horta al Carmel, entre el terme del carrer del Dr. Bobé i la carretera del Carmel. Designar al regidor senyor Batlle per a formar part de la Comissió que ha d'entendre en l'assumpte de l'arranjament del camí que dirigeix a Santa Creu d'Olorde. Entrats de la moció del senyor Elat, i Roure perquè es col·loquin vorades al carrer de Francesc Tàrraga s'acordà que es facilitin als propietaris que vulguin col·locar-les pel seu compte.

Crònica Social

EL SINDICAT UNIC DE REUS

El Sindicat únic de Reus ha publicat un manifest, del qual en treiem aquestes parafrases: "Havem de reconèixer que dintre dels Sindicats hi ha hagut equivocacions. No ha en tots els ordres de la vida; però l'existència de les majestats depenent d'una causa determinada. Per la nostra part, si no ha hagut, cal que la nostra ha estat de no haver-nos ocupat amb calma de la bona marxa de les nostres organitzacions."

"D'ara endavant, admetrem en el Sindicat únic de treballadors a tots els obrers que vulguin venir-hi lliurement, amb la seguretat que hi trobaran sinistres practiques de co que constitueix l'ètica del nostre ideal."

ELS EMPLEIATS DE CAN CA I BORSA

Sembla que ha arribat en suspens l'acord del Sindicat d'Empleats de Banca i Borsa. De plan, deixar la vaga des d'ara.

Obligat a la promesa dels patrons d'entrar en negociacions amb llurs empleats per a deixar constituïda una Comissió mixta que actuarà en els conflictes que sobrevinguin per ambdós costats, independentment dels altres organismes.

CONFLICTE QUE S'AGREUJA

Altres quaranta obrers del taller del senyor Rosell, de la vana del qual donarem compte abir, han abandonat llur feina.

Els obrers en vaga són vint-i-un.

ELS CARRETERS DE BARCELONA

L'atur dels carreters, de Badalona afecta ja a cinc cases.

S'assegura que els patrons pen den declarar el "lock-out".

LA FABRICA BLANCH

No havent arribat a un acord respecte les diferències que s'aguen entre els patrons i els obrers de la fabrica de teixits del senyor Blanch, vaguen 160 operaris.

ALTRES ATURS

Els obrers de la fabrica de farrines "La Estrella", descontents de llurs patrons per no haver accedit a unes peticions que tenen fetes, han anunciat al Govern el vil que el proper dia 16 aniran a l'atur.

CATALUNYA

MONTADA.—Festa encorraljadora, amara de catalanitat, fou la que organitzada per la "Sociedad Cantorum", de Sabadell i "Obra del Bon Mot", tingué lloc en nostre poble el diumenge prop passat.

Començà la festa, que fou sempre interessant, malgrat el mal temps, amb un ofici cantat per la "Sociedad", essent després portada en processó—el penó de la qual fou confiat al diputat provincial senyor Fatjó—pels carrers del poble la Verge del Roser.

Com anunciaven els cartells, hi hagué després, una audició de la típica dansa nacional a la plaça que els bons montadenes volen que sigui d'En Prat de la Riba.

A la tarda tingué lloc l'acte de propaganda al saló d'espectacles de la A. B. I.

Començà aquest per altre audició de sardanes.

Finalitzà la dansa, es celebrà la conferència presidida pel fundador de l'"Obra del Bon Mot", Ivon Lescop, acompanyat del senyors regent i vicari de la Parròquia, els diputats de la Mancomunitat senyors DeD Riva, Fatjó i Placart; el ex tinent d'alcalde de Barcelona, senyor Carabén, i ex diputat a Cortes senyor Trias de Bes, i els incansables propagandistes catalanistes senyors Lescop, Sanllehi, Carabén (A.), i Espinasa.

El senyor Espinasa fa la presentació dels oradors, afegint al saber que s'anava a celebrar en son poble l'actual acte, cuita a adherir-se ja que tractant-se de lluar i purificar nostra parla, tots els matisos de l'opinió catalana hi tenen cabuda.

Recomana als oients procurin desembarassar sa parla, que és el més preuat de que l'home herueu, de tota mena d'impureses, cuidant, però, amb tot interès estar al aguait per si algun dia s'intentés privar-nos del seu ús. (Aplaudiments).

El senyor Carabén (A.), diu que l'odioma és el mirall de l'esperit dels pobles als que diferència entre ells. Afirma que a l'igual que la mare, que és a més pre la més bona de les dones per defectes que tingut, així també la parla nadiua és sempre la millor per més que tingui im perfeccions.

Recorda amb enyor, els gloriosos temps en que lleis universals eren escrites en català.

Finalment recomana la més gran puritat en l'expressió, ja que en llavis groliers, esdevé indigne la parla més bella. (Aplaudiments).

El senyor Lescop es remou de que, a l'hora del brillant representant del català, estigué aquest entolat per l'ombra de la mala expressió.

Amb grana expressió defineix l'"Obra del Bon Mot" que no és més que un grup d'homos de bona voluntat, que treballen conjuntament de lo que és la parla i el mot que la malmet la mala expressió, s'esforcen a purificar-la.

Araba afirmant que els pobles no tenen dret a ésser lliures mentre atorguen la tara del mal parol.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

En Trias de Bes recorda que ha passat gran part de sa joventut a l'Vallès, sentint en gran joia al parlar a Montada, per ésser un dels primers pobles d'aquesta comarca en què parla.

sació de feblesa i sent la nostra pàtria un poble fort, és una paradoxa la manera exagerada com es renega. S'explica aquest contrastant per què havent la nació catalana viscut molts anys desesperança, esbrava la impotència blasfemant contra l'opressió. Hem de demostrar, doncs, no renegant la nostra valentia tot recordant la bella frase del malaguanyat definidor de Catalunya En Prat de la Riba "Imitem als forts, però no als vençuts".

Arribat fa poc moment rex regidor per Barcelona En Lluís Jover, és presentat als oients per el doctor Espinasa i comença dient que:

A l'obra de la reivindicació del nostre idioma hi ha dos conceptes i són: Reivindicació de la parla un, i reivindicació de la dignitat de la mateixa l'altre. Amb fina ironia, flagella als que volen que el català quedi per a ésser usat a la cuina. Volem per contra—afegeix—per la nostra única pàtria, el català com a idioma oficial.

Amb vius paràgrafs que coronen forta ovació protesta de que fins en deixar la vida, se'ns vulgui obligar a que ho fem en llengua forastera.

Afegeix que respectem el castellà, però que l'odiom quan se'ns imposa. Va de dret en contra dels que, pugent ésser lliures, es conformen en ésser esclaus, afirmant que no denigra de bon troç tant el ser-ho, com el voler ser-ho. Hem de procurar, doncs, que no siguin els catalans els que vagin en contra de Catalunya fent tot quant poguem per a evitar el que hi hagi com ara gent catalana, diputats a Cortes inclosos, que explotin l'esclavitud de Catalunya essent conformes amb la voluntat dels Sánchez Guerra.

A n'aquestos cal fer-los el buit, no permetent de cap manera que puguin dir-se representants del poble.

Glosa la llibertat dels pobles, afirmant que el que no és lliure en sa parla tampoc pot ésser-ho políticament. Recomana perseverança sense afebliment si no rublerts d'esperança ja que sent la pàtria obra de Déu, podrà tenir dies de crisi i dies de glòria, però no podrà mai desaparèixer.

Finalment usa de la paraula el fundador de l'"Obra del Bon Mot", l'incansable propagandista de la llengua catalana "Ivon Lescop".

Començen son eloqüentíssim discurs dient que, cada volta que baixant de muntanya pasaba per Montada, per anar a Barcelona, sentia un profund desig de venir-hi a parlar de la seva "obra", ja que el vostre poble és la transició geogràfica i espiritual entre la muntanya i la ciutat. Diu als assistents personificació de l'espiritualitat del poble, que com tot amor presposat un odi, com més estimem el català més odiam el que el vulnera i sent el rener un insult a la parla havem per tant d'odi-ho-lo.

Fa una crida a tots els homes de bona voluntat perquè coope- rin a la purificació de l'odioma i indigex que cabent-hi tots a l'obra de regenerar la nostra parla, devem junjar-nos enfrontant un himne al verb parlar. Molt bé. Demuestra l'estupidesa del rene- car contra Déu. Amb paraules sardalles de diví i patri amor, canta les excel·lències del nostre idioma, afirmant que no hi res que veure al jutjar la bondat d'un idioma el nombre dels que el parlen. Assegura que no pot desaparèixer el català per imposició, ja que els idiomes no s'imposen als pobles, però sí afirma, que les llengües poden morir per abdicació dels que les parlen o per corrupció de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

Crea, però, que aquest ras no arribarà ja mai per la parla catalana, doncs el poble no ho toleraria. Recorda amb tendres paraules que Jesús en son peregrinatge d'amor, no parlava ni hebreu ni grec, ni llatí, sinó sa parla nadiua, recomanant l'exemple del Déu home en la reivindicació de les mateixes.

ció de la llengua nostra. Una llarga ovació premià el bell parlament del constant propulsor del nostre idioma. Bona ha sigut la llevar en nostre poble sembrada, que denarà prest esplendorosa collida.

TARRAGONA.—En la Unió Nacionalista Republicana se celebrà anit una reunió de sardanes, convocada pels elements del grup patriòtic "Cossetània", per a tractar de la reconstitució del Foment de la Sardana.

Entre els assistents regnà gran animació i fou nomenada una comissió encarregada de portar a terme les operacions preliminars.

A Gandesa ha sigut rebuda amb gran descontent la destitució del senyor Fontanet, nacionalista, del seu càrrec d'alcalde de dita població i el nomenament del senyor Surós, de Reial ordre.

Hi ha qui suposa que això són manobres de determinats elements afectes a la U. M. N., per tal de poder treure triomfant un seu candidat en les primeres eleccions generals que vinguin.

Ha sortit cap a Saragossa el governador civil senyor Ramírez, encarregant-se del comandament de la "provincia" el president de l'Audiència senyor Montserrat.

El darrer mercat s'ha vist mitjanament concorregut, fent-se poques transaccions.

La cotització dels vins és fluixa. Els de la Conca es paguen de 4 a 5 rals grau i carga. Els del Camp, de 5 a 6 i el Priorat, de 6 a 8 rals.

Les garrofes han sofert una lleugera alça, pagant-se les velles de 24 a 26 rals el quintal i les noves, de 26 a 27.

Les avellanets es paguen de 45 a 49 pessetes per sac, segons procedència.—C.

CANET DE MAR.—L'últim Consell Permanent de la Mancomunitat s'acordà aprovar les bases per a la provisió del càrrec de professor del grup de lletres del curs preparatori a l'Escola Industrial de Teixits de Punt d'aquesta vila.

La Joventut Nacionalista està organitzant un cicle de conferències, pel que seran convidats diferents oradors nacionalistes.

Ha causat forta indignació entre el jovent nacionalista de la població, la condemna que l'Audiència provincial ha fallat contra el conegut propagandista i president de la Joventut "La Falg", En Lluís Brú.

Ha estat presentada, per a la seva aprovació, a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana", 15 socis individuals.

A la Biblioteca Popular d'aquesta vila, tingué lloc el dia 8 de l'actual, a les sis de la tarda, una conferència donada per l'eminent naturalista P. Joaquim M. de Barceola, S. J., el qual va disertar sobre el tema: "Història de la terra geològicament considerada, deducida: Primer, de documents geognòstics; segon, de restes paleontològiques. Amb aplicacions especials a la formació de Catalunya".

La sessió, dividida en dues parts, va anar il·lustrada amb molt belles i nombroses projeccions.

A pesar del mal temps que va fer durant tot el dia hi va assistir molta concurrència.

L'illustre conferenciant, que tan ben record havia deixat a Canet, pel seu curs de Ciències Naturals, que hi donà anys enrera, fou escoltat amb viu interès, essent molt aplaudit i felicitat.

GUARDABARRERA MORT PEL TREM.

SANT CELONI.—Ahir, al matí, en el pas prop del riu Tordera, el correu ascendent de França matà al guardabarrera En Joaquim Furiols.

Sembla que en travessar la via per a posar la tanca, el tren li guanyà el terreny, aixafant-lo.

Instantàniament funcionaren frens, parant-se el tren en el lloc de l'accident.

El jutjal practica les diligències necessàries.—Grivd.

CLOT.—El vinent diumenge, els "Pomells de Joventut" celebraran diferents actes en obsequi al fundador dels mateixos, En Josep Folc i Torres, qui vindrà per a presidir tots els festejos organitzats.

El dia 16 tindrà lloc la subhasta dels llocs públics que druen ocupar els venedors durant els dies de les properes fires de Sant Iluc.

Ha estat celebrat la seva festa major els pobles de Santen i Llas.

Presas; si bé a causa de la pluja, han resultat poc concorregudes i deslluïdes.

Ha estat anomenat professor del Seminari del Col·lell nostre compatriota mossèn J. Vinyolas.

Des de el passat divendres que falta de casa llur una senyoreta, sense que les recerques fetes per la família hagin donat cap resultat.

S'està procedint a l'apariament i reforma de la "Font dels Bullidors". Un cop avariada no dublem que constituirà un nou atractiu a afegir als molts que hi ha en nostre contrada.—Casas.

GIRONA.—El dia 4 de novembre se celebrà en aquesta ciutat la III Ferta de la Sardana, organitzada pel Sindicat d'Orquestres de la provincia, concint-se els següents premis:

Primer, 300 pessetes, de l'Ajuntament, a la millor sardana per a cobla.

Segon, 200 pessetes, del senyor governador civil, a la millor sardana per a cobla, d'estil emporanès, essent exclusiu aquest premi per als compositors sardanes de les comarques gironines.

Tercer, 150 pessetes, del diputat a Cortes senyor Pla i Deniel, a la millor sardana glosant un cant popular ben conegut en aquestes comarques.

Quart, 75 pessetes, de variats particulars, a la millor sardana a dúu de tenors, de bon aire per a ballar; i

Cinquè, 50 pessetes, de don Lloç Audouard, a la millor sardana a la millor sardana a dúu de tiples, de bon aire per a dansar.

El plaç d'admissió acabarà el dia 28 d'aquest mes.

El guanyador del primer premi haurà de nomenar una presidenta de la Festa.

Formen el Jurat qualificador els mestres En Josep Maria Soler, En Juli Garreta i N'Antoni Juncà.

Les composicions hauran d'ésser tramessas al secretari del Sindicat, En Joaquim Vidal, Abeurdors, 7, segon.

El propiunt diumenge, dia 15, En Marcell Domingo donarà una conferència al Centre Republicà de Cassà de la Selva.

El Consell provincial de Foment ha organitzat concursos de gallines per a la millora i perfeccionament de les races blanques i grises que es celebraran a Girona, Puigcerdà, Santa Coloma de Farnés, Torroella de Montgrí, Olot i Figueras els dies 4, 12 i 27 de novembre i primer, 11 i 21 de desembre, respectivament. En cada concurs s'adjudicaran deu premis, important en conjunt 550 pessetes.—C.

ARENYS DE MAR.—Podem ja donar la grata de que sera un fet la creació de la Delegació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, mercès als treballs portats a cap pels bons nacionalistes Jaume Parera i En Salvador J. Ribas.

Hom ens diu que sera fàcil que aquest llibre tingui lloc una sèrie de conferències literàries i instructives, i quasi podem ja fer públic, que entre altres respectables conferenciant vindran els selectes literats Josep V. Foix i Tomàs Garofa.

Bona és l'orientació del entusiasta Cassà Català, i és de desitjar que en bé de dit poble i de Catalunya no recli en tan devota empresa.

El proper diumenge, dia 15, celebra sa començança la bel·líssima i genèl damisella Na Teresa Oms i Teis.

Amb tota energia fem constar la més forta protesta per la maura d'obrar de els senyors conductors dels autos que fan el recorregut de Arenys de Mar a Arenys de Mont. Aço de fer pressió a favor de l'un o de l'altre, la violència en que un se troba a l'estació que fàlta a anar a un o l'altre, els uns perquè són de'n Gafel, és altres perquè són d'En Gafel, o d'En Llorenç, ens obligarà a dirigir-nos a l'autoritat perquè ens garanteixi la llibertat d'elecció, i protestar de la probable desgràcia que pot haver-hi per l'únia de uns amb altres.—C.

REUS.—En el R. D. demanant 20.000 soldats al servei actiu, corresponen a aquesta zona tarragonina 571 homes i a la de Tortosa 779.

Als ermitors de Nostra Dona del Roser i de Nostra Dona de Misericòrdia han tingut lloc funcions religioses cantades per ehoers i solistes, de senyoretes de nostra bona societat, essent dites festes admiradíssimes.

ULTIMA HORA DE BARCELONA

Teatre Català Romea INAUGURACIO DE LA TEMPORADA

Ahí nit es va veure el nostre teatre, del carrer de l'Hospital ben plé de públic selecte amb motiu de la inauguració de la temporada.

La comèdia d'En Crehuet, "Palmetes i llorgers", va divertir i interessar al públic, que ovacionà a l'autor al final de cada acte. Es tracta en l'obra del tema actual, i emocionant del nostre teatre, la vida dels actors i dels autors lligada dins d'una amable trama de comèdia.

"Per tu ploro Merceneta", d'En Burgos, fou l'altra obra triada per la inauguració; els dos quadrets d'En Burgos venen a ésser una apollogia i elogi del nostre ball nacional.

En l'obra d'En Crehuet, En Montero dugué el pes de la representació d'una manera excel·lent, i l'Aimerich entretingué al públic com sempre, d'aquella manera que ell sap fer-ho.

En "Per tu ploro Merceneta", l'Aimerich salvà les rialles del públic i la senyoreta Riba cantà discretament un parell de sardanes.

De les dues obres estrenades ahir que obtingueren un gran èxit, parlaré demà detingudament.

LA RONDALLA ARAGONESA

Seguint el tradicional costum, la ronda aragonesa del "Centre Aragonès", per a celebrar la festa de Nostra Dona del Pilar, ha seguit anit diversos centres oficials cantant el seu cant popular.

Passant pel centre de les Rambles anaren primerament a l'església de Sant Jaume, dintre de la qual cantaren; després a l'Aj

ANGLO-SOUTH AMERICAN BANK, LTD.

CASA CENTRAL: LONDRES - CAPITAL Y RESERVAS: Más de Libras esterlinas 13.000.000

Sucursales: Barcelona, Plaza de Cataluña, 9; Madrid, Bilbao, Vigo, Sevilla, Valencia, París New York, (agencia) Bradford y Manchester
24 Sucursales en Argentina, Chile, Perú, Méjico y Uruguay

CAJAS DE ALQUILER

Els Espectacles

TEATRES

Teatre Català Romea

Avui, dijous, tarda, a les cinc:

Espectacles per a Infants

Estrena del meravellós espectacle en 3 actes i 8 quadros, d'En Josep M. Folch i Torres,

EL PRINCEP BLANC

Es despatxa a compladuria.

TIVOLI

Teatre Liric Català

Avui, dijous, tarda, primera de tarda,

DO JOAN DE SERRALLONGA

pels senyors Massanés, Quer i senyora Molins. Nit i totes les nits:

DON JOAN DE SERRALLONGA

pel senyors Sagi-Barba, Vendrell i senyora Búgatto. NOTA: En aquest teatre no hi ha revenedors.

TEATRE NOVELTATS

Cine Espectre
Grandiosa companyia de Mr. Ventura Gannau. Avui, dijous, festiu de Nostra Dona del 1933 i de la Japa. Tarda, a dos quarts de cinc, matí i tarda, a tres quarts de cinc, gran mada.

4 intercanvis dobles, 4
ELS 3 TONDS DEBATS
Presentats per N. Antoni Manzano
LES 3 REPETI, dramatització de la famosa trupe teatre Hedger
Faisau, composta de
8 formidables col·laboradors, 8
El misteriós ORIENTS

Seguiren els 4 últims actes a aplaudits Trio Korumas, Yogo Hata, Miss Emmy, Malxy Broc, Troupe Asthona, Frances Chelut i dels molt distants clowns Pompoli, Thedy i Emil. Demà, divendres, nit, 2 actuacions del Misteriós Orientis. Es despatxa a compladuria per al divendres, dissabte, diumenge i dilluns.

Gran Teatre Espanyol

Telèfon 1242 A
Companyia de vodevil i grans espectacles
PEP SANTPERE
ASSUMPCIÓ CASALS

Avui, dijous, 12 d'octubre 1922. Tarda, a les cinc, A riure! Deliciós, veritat popular. Entrada i butaca, una pesseta. El divertit vodevil en 3 actes, adaptació catalana d'En Lluís Caydevilla, La rectoria. Nit, a les deu:

Exit creixent
Vulgar representació.

UN GALL QUE NO CANTA

Teatre Circ Barcelonès

Companyia de grans espectacles i vodevil

Primer actor: Jaume Borràs
Primera actriu: Elvira Torrens
Soriano

Avui, dijous, 12, tarda, a dos quarts de cinc, èxit grandios del vodevil en tres actes de V. B.,

LAS VICTIMAS DE LANDRU

Preus populars. Nit, a les 10. Colossal èxit de la tragicomèdia amb un próleg, tres actes i un resum, de Victòria Benedicte,

LA MONYOS

Grandiosa i estupefacció presentació.

Teatre Victòria

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc: Vermut popular: Gigantes y cabezudos, La moza de mulas i La verbena de la Paloma. Nit, a un quart d'onze, èxit: La condosa de Montmartre. En preparació, la revista Pim-Pam-Pum.

Teatre Nou

Companyia d'opereta
VICTORIA PINEDO

Avui, dijous, tarda, a les 5: El asombro de Damasco, clamorós èxit de Victòria Pinedo i Ortiz de Zárate, i Los cadetes de la Reina, creació de Carme Peris i Ortiz de Zárate, que estrenà aquesta obra a Barcelona. A les deu de la nit, La duquesa del Tabor, estupefacció èxit d'aquesta companyia i del tenor senyor Montichelvo. Demà, divendres, a les cinc de la tarda, debut del baríton Rosendo Franco amb La ascalana. Nit, a les deu, represa de Las golondrinas, per Ortiz de Zárate.

Teatre Còmic

Gran companyia dramàtica catalana ROJAS-CAPARO. Avui, dijous, festiu de la Vergo del Pi, grans funcions dedicades a la distingida col·lecció aragonesa de Barcelona. Tarda, a dos quarts de cinc, extraordinària matí popular, l'última representació del drama en set actes La portera de la fabrica. Rutaca amb entrada, 1 pesseta; general, 0'10. Nit, a dos quarts de cinc, escullit programa: Primer, el drama pasional en 5 actes de grandios èxit La mujer amante o el mayor de los crímenes; segon, el gracioso entremés de costums baturros Caminico e la Juente.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

QUELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES

Avui, dijous, tarda, moda popular i nit, moda selecta;

Los baños de sol

Demà, divendres, represa de la preciosa comèdia

El libre cambio

ELDORADO

Companyia de sarsuela
Ortas - Leonis - Gallego

Avui, dijous, 12, tarda, a les cinc; nit a les deu, Selecte Programa. L'entremés La niña de las planchas i el sàmet de grandiosíssim èxits, en dos actes, de Charles Amiches i Alfred Trigueros, música dels mestres Calloja i Estremena;

EL CONDE DE LAVAPIES
O NO HAY FUERZA DON-
TRA LA ASTUCIA

Molt aviat,

SANGRE Y ARENA

Teatre de la Comèdia

Companyia catalana Clarimunt - Adrià. — Avui, nit, a tres quarts de deu: Primer Amor telefònic; segon,

LES JOIES DE LA ROSER
Dissabte, nit, Mal pare.

CINEMES

Saló Catalunya

Notable sextet. Avui, dijous, grandios èxit del Programa Adrià: No sempre l'home l'amor, per la gran artista Dorothy Dalton; Testament curiós, per la gentil Vivian Martin; Per l'amor d'un fill (últim dia); Per casar-se amb Lillan, gran brosa. Demà, divendres, a preu de nombroses famílies, represa: Mantiquilla, per Charles Ray. Dissabte, 11, grandios aconseguint: Primera jornada de El noi, per Charlot. Aviat: Els tres mosqueters, per Douglas Fairbanks.

Diana-Argentina-Excelsior

Avui, El nou Fantomas; No et casis jamai; La nena prodigi; Consultori galant; Trucs atlètics.

Teatres Triomf i Marina

Avui, El nou Fantomas, quint; Gran orea de braus a Barcelona, per els famosos destres Gaona, Belmonte i el malograts "Galito". La maldició del endevinator; Un home de puny; Els tres mosqueters.

Kursaal

Aristocràtic saló
Palau de la Cinematografia.

Quintet Suís. — Avui, dijous, grandios programa: tres estrenes: No et casis jamai, preciosa comèdia, interpretada pel célebre artista Wesley Barry; Consultori galant; gran èxit de la infame presentat pel Dúo Entre dos mènes (exclusiva); sentimental drama de la selecte marca "Circuit", interpretat per l'actriu americana Norma Talmadge; Actualitzat Gaumont. Important. — Avui, dijous: El noi, de Charlot, obsequiat als seus amb una dones i original joguina.

Nota. — Demà, divendres, de sis a vuit, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis del diumenge.

Dissabte, nit, estrena de la primera jornada de El noi, per Charlot.

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohemia

Avui, dijous, magnífics programes. Trucs atlètics; Consultori galant; el sisè episodi de El nou Fantomas; el vuitè llibre de la novel·la Els tres mosqueters; No et casis jamai; La nena prodigi, per Gladys Walton. Molt aviat, Magnífiques estrenes de Grans Exclusives

Palace Cine

Aristocràtic sessió artística
Tots els dies, tarda i nit, extraordinari i grandios èxit de la monumental novel·la cinematogràfica dirigida en sis parts, edició de la fenomenal manufactura americana METRO:

ELS QUATRE GENETS DE L'APOCALIPSI
adaptació de l'obra clàssica d'En VIKING BLASCO IBARRI
En breu: Estrena del grandios film Expos desordenada, interpretada per la genial actriu Mildred Harris, l'ex model d'En Charlot.

Monumental i Walkyria

Avui, dijous, estrenes: Els tres mosqueters, vuitè capítol; El meu cavall Pinot, represa, per William S. Hart. La rosa de Niza; MICOLIN, astro cinematogràfic; Se la guanya a puny. — Diumenge, nit, Els tres mosqueters, novè capítol. Per d'ent es guanya, per Tom Moore.

CONCERTS

Palau Musica Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

Avui, dijous, Primer Concert.

Associació Int. de Concerts

Esmeralda, 27 i 29. — Orfeó Gracienc
Diumenge, 15 d'octubre, a dos quarts de sis de la tarda. Concert inaugural. Orquestra de l'Associació. Pianista, Alexandre Ribó. Direcció, Enric Ainaud. Diumenge, 29 d'octubre, presentació de la célebre violoncellista Judit Bokor. Pianista, Alexandre Vilalta. Properament, reaparició de la gran cantant Vera Jana, copulos. Exclusivament per als socis.

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

ASALTO, 12

Colossal èxit de

GNES. MARI-CHELO

PRIMERE

GNES. GARAY

i altres importants números

LA BUENA SOMBRA

Ginjol, 3. — Cabaret continu de les set a dos quarts de deu i de les dotze a les quatre de la matí.

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE a casa BONTEMPS. Restaurant especial. Peix, Ostrès i Mariscos. Quintana, 7.

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, dijous, tarda a dos quarts de cinc. Dos grans partits a pistel. Nit, a un quart d'onze, dos grans partits a pistel: Maza i Ichazo, contra Santi i Martín.

BOXEO

IRIS - PARK

Avui, dijous, torneig pes pluma. Quatre eliminatòries entre Fabregat, Venna, Camarasa, Marcos, Martí, Gironès, Renau i Monero. Quint, gran combat entre

A. SIMETH, (campió suís) contra A. VILLAR
Entrada general, 2 pessetes.

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA
Unió Esportiva de Sant-Barcelona; Avenc del Esport-Espanol; Europa-Sabadell; Espanya-Alfons Sabadell; Martinec-Terrassa; Júpiter-Badadona. Camp dels nomenats en primer lloc. Per a entrades i localitats per aquests partits, al camp de joc el dia del partit; des de les nou del matí.

Academia Práctica

Les entitats de cultura més importants de la capital utilitzen els nostres serveis i adopten els nostres mètodes, prova feta de la seriositat i bondat del nostre ensenyament.

COMERC I IDIOMES

Professors nacionals i estrangers

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

BILBAO, 199, Pral.

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

DAVANT DE LA CALXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I L'ESTALVI

RHODINE

En el paseo, la elegancia, la agilidad en el caminar son el reflejo de una buena salud.

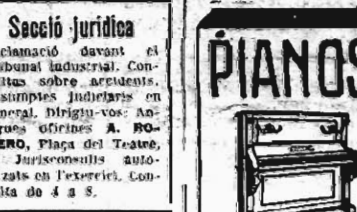
Algunos comprimidos de "RHODINE", tomados en un poco de agua aseguran a Vds esa distinción evitándole Jaquecas, Resacas, Fiebre.

RAY

1/2 Watt

De 25 fins a 3000 bugles

= Rbla de las Flores, 16. =

Es ven un mól, guardián i carro. També ara, guardián i carro. Carrer Nagazem, 31. Badalona.

Secel·l jurídica
Reclamació davant el Tribunal Industrial. Consultes sobre accidents. Assumptes judicials en general. Dirigir-se a: RO-MERO, Plaça del Teatre, 6. Jurisconsults autoritzats en l'exercici. Consulta de 4 a 8.

DE CUERDAS CRUZADAS CON MARCO DE HIERRO

Sublime marca

R. MARISTANY

Casa fundada en 1870.

AL CONTADO

PLAZOS Y ALQUILER

18, Plaza Cataluña 18

Patrons Martí

ELS DE TALL MFS CHIC

Suprema elegancia i avellatosa de la silueta

Vos Patrons Martí, d'acceptació universal com perfectes i ben graduables a la vida, són els primers en presentar les més distingides creacions de la Moda. Les senyores que usen vestits tallats amb els Patrons Martí resten autèntiques models que no us es troben a les primeres cases de confecció a costa de grans despeses.

Cartera d'Hivern, 1922-23

conté un àlbum de 125 models de vestits de collors variats, vestits fantasia, vestits sastre, bruses, abrics, capes, etc. i els patrons corresponents als dits models, tots en format natural i graduables a la mida exacta. Preu de la cartera completa, 10 ptes. Certificada, 11 ptes. Estranger, 12'50 ptes. En adreça: M. Martí, 11, Carrer de la Pau, 11, Badalona.

Central Tall MARTÍ

Passatge de Gràcia, 42 Barcelona.

Telèfon 2.400 A

Llegiu LA PUBLICIDAD, subscribiu-vos-hi

Dr. BOADA Mals de la pell. Vies urinàries. Raig X. Cortis Catalanes, 642, de 2 a 4. Clínica de Sant Pau, 44 de 7 a 10

SENYORES!!

El célebre entresol del carrer CORTS CATALANES,